
BIBLIOTECA/LIBRARYdoi: 10.1344/Svmma2019.13.8

Aquesta secció recull la producció científica de l'Institut de Recerca en Cultures Medievales pel què fa a la publicació de llibres i a la presentació de tesis doctorals.

§ PUBLICACIONS

SALES CARBONELL, Jordina; BUENACASA PÉREZ, Carles, 2018. *'In unum estis congregati'*. *Arqueologia del primer monacat cristià (segles IV-VII dC)*, Barcelona, Societat Catalana d'Arqueologia.

Resum

Es tracta de la primera monografia generalista en català sobre la història i arqueologia del primer monacat cristià, així com la única apareguda en els últims anys dins l'àmbit hispà que, a més de les fonts escrites, tracti també la problemàtica de la identificació arqueològica de les seves restes. Així com l'Arqueologia Cristiana s'ha desenvolupat enormement durant els últims decennis estudiant principalment basíliques i necròpolis, les restes físiques del monacat han estat objecte d'una atenció residual.

Després de l'establiment d'un marc teòric i conceptual i de l'exposició dels principals problemes metodològics, l'obra s'endinsa en el monacat per geografies, començant per Orient i els deserts d'Egipte i recorrent tota la geografia de l'Imperi Romà fins arribar a Occident. Els dos capítols finals del llibre s'endinsen en el monacat d'Hispania primer i en els casos particulars de Catalunya després, on entre varis jaciments arqueològics els enclavaments del Bovalar (Seròs, Segrià) i dels Altimiris (Sant Esteve de la Sarga) són presentats com a paradigma de monestirs anteriors a l'arribada dels musulmans.

Paraules clau: Monacat primitiu, arqueologia cristiana, monestirs, patristica

Abstract

This is the first general monograph in Catalan on the history and archaeology of the first Christian monasticism, as well as the only one that has appeared in recent years in the Spanish-speaking world which, in addition to written sources, also deals with the problem of the archaeological identification of its remains. Just as Christian Archaeology has developed enormously in recent decades studying mainly basilicas and necropolis, the physical remains of monasticism have received residual attention.

After establishing a theoretical and conceptual framework, and exposing the main methodological

problems, the book then focuses on monasticism according to regions, starting with the East and the deserts of Egypt and covering the entire geography of the Roman Empire until it reaches the West. The two final chapters of the book delve into the monasticism of Hispania first and in the particular cases of Catalonia later, where among several archaeological sites the enclaves of Bovalar (Seròs, Segrià) and Altimiris (Sant Esteve de la Sarga) are presented as a paradigm of monasteries prior to the arrival of Muslims.

Keywords: early monasticism, Christian archaeology, monasteries, patristics

Altres enllaços relacionats https://books.google.es/books/about/In_unum_estis_congregati.html?id=ifSXwgEACAAJ&redir_esc=y

CASTELL GRANADOS, Pau, 2019. *Se'n parlave... i n'hi havie. Bruixeria al Pirineu i a les terres de Ponent*, Lleida, Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i Aran.

Resum

L'èxit de la recent exposició museogràfica dedicada al fenomen de la bruixeria i la cacera de bruixes en l'àmbit del Pirineu i les Terres de Ponent, organitzada per la Xarxa de Museus de les Terres de Lleida i comissariada per l'especialista Pau Castell, ha impulsat la publicació del present catàleg, finançat pel Departament de Cultura, la Diputació de Lleida i l'Institut d'Estudis Ilerdencs. L'obra, coordinada pel mateix Castell, va molt més enllà d'un simple recull del contingut de l'exposició, ja que inclou en primer lloc el resultat de les darreres investigacions sobre la història de la cacera de bruixes a Catalunya, acompanyat per un conjunt d'articles dels investigadors i antropòlegs que han realitzat un extens treball de camp sobre la pervivència de creences i tradicions vinculades a l'imaginari bruixesc en les comarques de l'Alt Urgell, el Pallars, la Val d'Aran, Andorra, la Noguera, el Segrià, la Segarra i el Solsonès.

Paraules clau: Bruixeria, Cacera de bruixes, Catalunya, Pirineu, Història, Antropologia, Exposició museogràfica.

Abstract

The success obtained by the recent exhibition devoted to witchcraft and witch-hunts in the Pyrenees and the Catalan western lands, organized by the Museum Consortium of Lleida and curated by the specialist Pau Castell, has prompted the publication of this catalog, financed by the Catalan Department of Culture, the Diputació de Lleida and the Institut d'Estudis Catalans. The volume, coordinated by Castell himself, is much more than a simple display of the contents from the aforesaid exhibition, since it includes the results of the latest research on the history of witch-hunts in Catalonia, followed by several scientific articles written by researchers and

anthropologists having carried out an extensive fieldwork focused on the survival of beliefs and traditions related to the witchcraft phenomenon in Catalonia, specifically in the regions of Alt Urgell, Pallars, Val d'Aran, Andorra, Noguera, Segrià, Segarra and Solsonès.

Keywords: Witchcraft, Witch-hunts, Catalonia, Pyrenees, History, Anthropology, Museum exhibition.

URL: https://www.altair.es/cat/libro/se-n-parlave-i-n-hi-havie_172025

Altres enllaços relacionats:

<http://patrimoni.gencat.cat/ca/museusdelleida/sen-parlave-i-nhi-havie>

FONT I RIUS, J.M.; MUNDÓ, M.A.; FELIU, G.; SALRACH, J.M. (Dir.); BAIGES, I.J.; PUIG, P. (Curadors), 2019. Catalunya carolíngia. Volum VII: El comtat de Barcelona, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica.

Resum

El volum recull la documentació del Comtat de Barcelona amb una cronologia que va des del 795, el primer document, fins al 30 de desembre de l'any 1000, si bé hi ha documents no datats, el terme *ad quem* dels quals pot ultrapassar el límit cronològic de l'any 1000. Es recullen també 16 documents falsos, 10 dels quals fan remissió a falsos publicats íntegrament en els volums dels altres comtats.

En total es recullen 1545 documents, dels quals 1185 són documents propis i 360 són remissions als altres volums. El número de documents originals és de 554. Hi ha centenars de còpies, moltes d'elles importantíssimes en tant que són l'únic testimoni que ens ha transmès molts dels textos. Hi ha 37 documents que ens han arribat en forma de regest a través d'obres diverses i un total de 21 *reparatio scripturae*, en bona part contemporànies als originals. Cada document presenta la seva taula de tradició documental que recull l'original, les còpies i els regestos, i també les diferents edicions de què ha estat objecte el document.

Paraules clau: Documentació comtal catalana; Comtats Carolingis; Documentació Medieval.

Abstract

The volume collects the documentation of the County of Barcelona with a chronology ranging from 795, the first document, to December 30, 1000, although there are undated documents, the terminus ad quem of which may exceed the chronological limit of 1000. There are also 16 false documents, 10 of which refer to false documents published in their entirety in the volumes of the other counties.

It is a compilation of 1,545 documents, of which 1185 are unpublished documents and 360 are references to other volumes. The number of original documents is 554. There are hundreds of copies, many of them very important because they are the only testimony we have of many of the texts. There are 37 documents that have reached us in the form of regesta through various works, and a total of 21 *reparatio scripturae*, mostly contemporary to the originals. Each document is presented together with a table of documentary tradition that includes the original, the copies and regesta, and also its different editions.

Keywords: Catalan county documentation; Carolingian counties; Medieval documentation.

Altres enllaços relacionats <https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000042/00000045.pdf>

MACCIONI, Elena, 2019. *Il Consolato del mare di Barcellona. Tribunale e corporazione di mercanti (1394-1462)*, Roma, (IRCVM-Medieval Cultures 8), Viella

Sommario

Prendendo le mosse dall'analisi delle ricerche di ambito internazionale, e attraverso l'attento spoglio della documentazione disponibile, questo studio intende ricostruire azioni e funzioni di uno dei più importanti e potenti uffici municipali della capitale catalana: il Consolato del mare. La ricerca si snoda su più piani complementari, a partire dalle prime tracce lasciate dal Consolato nel Duecento. Tra la fine del XIV e il pieno XV secolo l'istituzione divenne protagonista di un vero e proprio salto in avanti, grazie allo sviluppo delle funzioni relative all'amministrazione della giustizia marittimo-mercantile e l'elaborazione di progetti di politica economica. Avendo ormai maturato capacità di negoziazione coi diversi soggetti locali (governi cittadini e Corona) e internazionali (Consolati, poteri stranieri cristiani e non), nonché indispensabili competenze in termini di fiscalità, il Consolato si affermò come luogo di difesa di interessi economici e politici.

Paraules clau: Barcelona; Consolat del Mar; Comerç; Tribunal

Abstract

Starting with a state-of-the-art review, and through the careful scrutiny of available documentation, this study aims to reconstruct the actions and functions of one of the most important and powerful municipal offices of the Catalan capital: the Consulate of the Sea.

The research is carried out on several complementary levels, starting from the first traces left by the Consulate in the thirteenth century. Between the late 14th and mid-15th century, the institution became the protagonist of a real leap forward, thanks to the development of functions relating to the administration of maritime-merchant justice and the implementation of economic

policy. Having by then developed the capacity to negotiate with the various local subjects (city government and Crown) and international subjects (Consulates, foreign Christian and non-Christian powers), as well as indispensable competences in terms of taxation, the Consulate established itself as a place for the defence of economic and political interests.

Keywords: Barcelona; Consulate of the Sea; Commerce; Court

URL: <https://www.viella.it/libro/9788833131962>

§ TESIS DOCTORALS

Autor: Roger Benito Julià

Títol: La prostitució a la Barcelona Baixmedieval (segles XIV-XV)

Directora: Rosa Lluch Bramon

Data de lectura: 30-11/2018

Resum

Aquesta tesi doctoral pretén, a través de fonts documentals, literàries i iconogràfiques, arribar a comprendre com s'organitzava la prostitució a la ciutat de Barcelona dels segles XIV-XV. Per arribar a aquest objectiu s'ha analitzat la documentació municipal, registres de cancelleria i protocols notariais per poder fer un retrat de la situació de la prostitució baixmedieval a la ciutat. El buidatge sistemàtic i transcripció de la documentació ha permès realitzar la present tesi doctoral i donar una àmplia visió sobre el tema tractat. La tesi s'estructura en diversos eixos: els bordells medievals de la ciutat, la prostitució dintre d'aquests bordells, l'organització interna dels bordells, la prostitució fora dels bordells, la persecució de la prostitució de fora dels bordells, l'alcauoteria, els càstigs contra els alcavots, el privilegi de 1390 contra els alcavots i les sortides del món prostibulari. Aquest últim punt analitza els casaments de les prostitutes, i les deixes de les almoines i els monestirs barcelonins que recollia a les prostitutes un cop deixaven el món del sexe remunerat. S'han documentat nombroses dades que es desconeixien sobre el tema: hem documentat un tercer bordell del qual no s'havia estudiat fins el moment, hem estructurat com funcionava el privilegi de 1390 contra les alcavots i alcavotes de la ciutat, i hem vist les condicions de vida dels monestirs per a prostitutes de la ciutat de Barcelona.

Paraules clau: Història medieval; Barcelona (Catalunya); Sexualitat; Prostitució; Moral pràctica; Dones desfavorides

Abstract

This doctoral thesis aims, through documentary, literary and iconographic sources, to understand how prostitution was organized in the city of Barcelona from the fourteenth to fifteenth centuries.

To achieve this objective, municipal documentation, chancery registers and notarial protocols have been analyzed to illustrate the situation of middle-class prostitution in the city. The systematic emptying and transcription of the documentation has allowed to realize the present doctoral thesis and give a broad vision on the treated subject. The thesis is structured in several areas: the medieval brothels of the city, prostitution within these brothels, the internal organization of brothels, prostitution outside brothels, the pursuit of prostitution outside brothels, the punishments against the pimps, and the privilege of 1390 against pimps and the outings of the prostitute's world. This last point analyzes the weddings of the prostitutes, and you leave them of the alms and the Barcelona monasteries that picked up the prostitutes once they left the world of the paid sex. Numerous unknown data have been documented: we have documented a third brothel that had not been studied so far, we have structured how the privilege of 1390 against the pimps of the city worked, and we have seen the Living conditions of the monasteries for prostitutes of the city of Barcelona.

Keywords: Medieval history; Barcelona (Catalonia); Sex; Prostitution; Conduct of life; Women with social disabilities

URL: <https://www.tdx.cat/handle/10803/666375>

Altres enllaços relacionats

Blog del Dr. Roger Benito Julià www.avolsfembres.blogspot.com

Autor: Marc F. Ferrer

Títol: Arqueologia del paisatge altmedieval al Baix Montseny, segles VI-X. Una demostració pràctica dels sistemes d'informació geogràfica.

Directora: Marta Sancho Planas

Data de lectura: 11/01/2019

Resum

L'objectiu principal és l'estudi del model d'ocupació altmedieval en el Baix Montseny. Aquest sector ha tingut una ocupació ininterrompuda des del neolític fins als nostres dies i, a més, presenta una clara dicotomia entre la plana i la muntanya. Aquests dos aspectes del Baix Montseny un bon candidat per a estudiar-hi les diferents dinàmiques d'ocupació i d'explotació del territori dins un període temporal llarg. Sota el marc teòric de l'arqueologia del paisatge, es pretén valorar les possibilitats d'un conjunt metodologies multidisciplinàries en la investigació històrica. Les metodologies inclouen, entre altres tècniques, l'estudi de les conques visuals, de les àrees de captació de recursos, el traçat de rutes òptimes o l'anàlisi de conglomerats jeràrquics.

Per aconseguir un bon aprofitament d'aquests mètodes és fonamental l'ús intensiu d'eines informàtiques especialitzades, com gestors de base de dades, programes d'anàlisi estadística i, sobretot, sistemes d'informació geogràfica.

Paraules clau: Altmieval, Metodologia, Baix Montseny, SIG, Àrees de Captació, Conglomerats.

Abstract

The main objective is research the settlement model of early medieval period in Baix Montseny (Catalonia). This sector has had an uninterrupted occupation sequence from neolithic to present day, also, it has a clear dichotomy between plain and mountain. These two features make the Baix Montseny a good candidate for researching different settlement and exploitation dynamics in a long period. Under the theoretical framework of landscape archaeology, we aim to assess the possibilities of a conjunct multidisciplinary methodology in a historical research. These methodologies include, among other techniques, viewshed analysis, site catchment analysis, route analysis or hierarchical clustering. To get a good use of these methods is key an intensive use of specialized computer tools, such as database management systems, statistical analysis software and, especially, geographic information systems.

Keywords: Early Middle Ages, Methodology, Catalonia, GIS, Site Catchment, Clustering.